

Adolescència i drogues

La família té un rol fonamental en la prevenció i intervenció del consum de substàncies il·legals

Lluís Mauri. Psiquiatre i psicoterapeuta

Equip d'Atenció al Menor. Sant Pere Claver - Fundació Sanitària

L'ús recreatiu, l'abús i la dependència de drogues pot afectar tant a adults com a adolescents o joves. Però és en l'adolescència quan s'inicien els consums, i la família té un paper vital que desenvolupa en la prevenció i en la intervenció quan sorgeix el problema, fomentant el diàleg i el respecte per la persona de l'adolescent.

L'adolescència és una època propícia per a les primeres experiències, sovint motivades per la curiositat, la recerca de noves sensacions i la necessitat de posar-se a prova en la construcció de la nova identitat: el primer amor, les primeres sortides, la primera cigarreta... Tot allò que l'adolescent experimenta també pot ser una manera d'introduir-se o de confirmar la seva pertinença a un grup, un pas que també és necessari en la cerca de identitat.

Aquest període d'investigació i de dubte sol ser complicat per l'adolescent i pel seu entorn. Els seus comportaments exploratoris sovint xoquen amb les normes establertes pels adults i les transgredeixen. Per exemple, se salten els límits horaris fixats a casa, modifiquen bruscament el seu aspecte físic, canvien de relacions... Pels adults, aquestes conductes trenquen amb la sintonia prèvia i sovint les qualifiquen d'irresponsables i capritxoses, però aquestes accions generalment són benignes i necessàries. Un cert grau de transgressió és imprescindible en l'adolescent normal i, per contra, la seva absència pot ser un indicador d'inhibició o de bloqueig en el seu desenvolupament.

En aquestes edats sovintegen les discussions a casa. Des de la seva part adulta incipient, els adolescents poden sentir el suport dels pares com un obstacle per a la seva independència i, alhora, des de la seva part encara infantil, necessiten sentir-se recolzats per ells. És important que els pares sàpiguen navegar en la recerca d'autonomia dels seus fills adolescents, però també han de saber satisfer la gran necessitat de suport familiar que encara tenen.

No hem de prejudicar el consum

En aquesta etapa, i de forma inevitable, a l'adolescent se li posen a l'abast el tabac, l'alcohol i altres drogues. Qualsevol ús de drogues psicotròpiques, fins i tot en l'etapa inicial d'experimentació i sobretot quan es tracta de productes il·legals, han de ser objecte d'atenció especial per part dels pares. Però així com el consum de cervesa o una copa de vi no fa que l'adolescent sigui un alcohòlic, l'adolescent que experimenta amb cànnabis de forma ocasional tampoc és un addicte a les drogues. L'experimentació, en un context determinat, no necessàriament implica una addicció, i no serveix de res dramatitzar el que pot ser una prova o un error. A més, el consum experimental o ocasional generalment, i en la major part de casos, no condueix a una escalada cap a productes més perillosos.

Per contra, el consum regular de substàncies psicotròpiques sí que presenta riscos i pot conduir a un estat de dependència. Sovint aquest consum forma part d'un conjunt de més comportaments que poden ser l'expressió d'un trastorn temporal, o potser de dificultats més profundes.

La importància del diàleg

Sigui quin sigui el producte que es consumeix, tant si el consum és ocasional com si forma part d'un quadre d'abús o de dependència, és molt important mantenir un diàleg amb l'adolescent. S'ha de sentir recolzat i escoltat. Si fa un abús d'alcohol o consumeix substàncies il·legals, parlant amb ell o ella podem tractar de trobar si està vivint dificultats personals, familiars, escolars o altres que l'hagin portat a tenir aquesta conducta.

"Els comportaments exploratoris de

En aquest diàleg és important valoritzar a l'adolescent i encoratjar-lo. És millor no centrar la discussió sobre els riscos per a la salut, doncs en aquesta edat el discurs massa alarmista té poc efecte. És preferible explicar-li que l'adolescència és un moment important per a construir la seva personalitat, i el consum de drogues li pot

l'adolescent sovint xoquen amb les normes establertes pels adults i les transgredeixen"

representar un risc real de fracàs escolar o social. És comú trobar que els adolescents responen amb franquesa a les qüestions formulades pels pares, si ha estat habitual fer-ho ja en la infància.

Caldrà triar el moment per abordar el tema del consum de drogues amb un adolescent. És millor sentir-se una mica incòmode al principi, que no fer-ho per por a la confrontació. Els pares poden ajudar els seus fills a que siguin conscients dels riscos, donant-los informació clara i precisa, i acompanyant-los si cal en la cerca de solucions quan el consum és un problema.

Com ajudar a un adolescent que fa servir drogues?

- Cal esperar fins que l'adolescent ja no estigui sota la influència de l'alcohol o de les drogues abans de parlar amb ell de les nostres preocupacions sobre el seu consum.
- És important escoltar-lo sense jutjar-lo, sense dramatitzar ni emprar un to moralitzant.
- Proveu d'avaluar amb ell les raons pel que consumeix. Si ho fa servir per escapar dels seus problemes, cal parlar-ne i potser trobar altres maneres alternatives de resoldre'ls.
- Tracteu de precisar on, quan, com i amb qui consumeix, pot donar pistes per la recerca de solucions.
- Ajudeu-li a prendre consciència dels avantatges i desavantatges d'aquest ús en la seva vida.
- Respecteu el seu ritme.
- Suggeriu el parlar amb un professional de l'escola o de la sanitat, o contactar amb algun dispositiu especialitzat en el tema. Respecteu si ho vol fer sol, però podeu oferir-vos a acompanyar-lo si ho necessita.
- Reconegueu les vostres pròpies limitacions. Veure fins on podeu ajudar, sabent que no podeu fer les coses per ell o ella.

Quan hi ha una forta dependència o quan els consums són un problema, no dubteu en demanar ajuda externa al metge de família o a recursos especialitzats.

Contactes d'interès

- **Servei d'Orientació sobre Drogues (SOD)** Servei municipal de prevenció i intervenció precoç, que dona assistència gratuïta als adolescents i a les seves famílies. Tel: 932 378 756. E-mail: sod@aspb.cat - www.aspb.cat/quefem/orientaciodrogues.htm
- **Línia Verda** Telèfon gratuït de la Generalitat de Catalunya per a realitzar tota mena de consultes relacionades amb les drogues. Tel: 900 900 540. E-mail: liniaverda@ipss-online.org
- **Fundación de Ayuda a la Drogadicción (FAD)** Associació per la prevenció i el tractament de les addiccions, tenen una web amb molt material adreçat a professors, joves i les seves famílies. www.fad.es

Llegeix més articles a "[la càpsula](#)"

Visita la web de [Sant Pere Claver - Fundació Sanitària](#)

C. Vila i Vilà, 16 08004 Barcelona | Tel. 93 442 39 03
info@spcsalut.org | www.spcsalut.org